

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Wijziging Paspoortbesluit, Besluit Paspoortgelden en Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap i.v.m. ontvlechting Nederlandse identiteitskaart en Besluit Nederlandse identiteitskaart

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

- Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties: verantwoordelijk voor alles rondom uitgifte van de Nederlandse identiteitskaart (NIK). De Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) heeft namens de Minister van BZK uitvoerende en toezichhoudende taken m.b.t. de uitgifte van de NIK.
- Minister van Buitenlandse Zaken: verantwoordelijk voor uitgifte van de NIK buiten het Koninkrijk.
- Minister van Defensie: verantwoordelijk voor uitgifte van nooddocumenten door de Koninklijke Marechaussee. Zij geven geen NIK uit, maar hebben en behouden wel hun bevoegdheden om de NIK in te houden en/of definitief aan het verkeer te onttrekken.
- Minister van Justitie en Veiligheid: verantwoordelijk voor de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding (geldig tot 1 maart 2027), op grond waarvan de vervangende NIK kan worden uitgereikt aan personen met een uitreisverbod. Ook het Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap en het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens (die in beide voorstellen technisch worden aangepast) vallen onder zijn verantwoordelijkheid.
- Gemeenten: zij geven in het Europese deel van Nederland de NIK uit.
- Autoriteiten in het Caribisch deel van het Koninkrijk; de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.
- Burgers: als gebruikers van de NIK.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Belangenorganisaties:

- de Autoriteit Persoonsgegevens, i.v.m. de grote rol die privacy speelt bij regeling van de NIK.
- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB), zij vertegenwoordigen de belangen van gemeenten.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

De belangenorganisaties, de Koninklijke Marechaussee, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de openbare lichamen en Caribische landen zullen in de consultatie om een reactie op de ontwerpbesluiten worden gevraagd. Ook zullen de ontwerpbesluiten aan de AP en het Adviescollege toetsing regeldruk worden voorgelegd. De aanpassingen van de twee besluiten van JenV zijn al ambtelijk afgestemd. Burgers kunnen hun reactie op de ontwerpbesluiten geven via internetconsultatie.

1. Wat is het probleem?

De regels met betrekking tot de NIK, die uitsluitend Nederland aangaan, zijn op dit moment geregeld in rijksregelgeving (Paspoortwet en bijbehorende lagere regelgeving). Er liggen twee wetsvoorstellen¹ in de Tweede Kamer om de regels over de (uitgifte van) de NIK uit de Paspoortwet te halen en onder te brengen in een nieuwe Wet op de Nederlandse identiteitskaart. In lijn daarmee moeten de regels over de (uitgifte van) de NIK ook uit het Paspoortbesluit en het Besluit paspoortgelden worden gehaald en ondergebracht in een nieuwe Besluit Nederlandse identiteitskaart.

De reden voor deze zogenaamde "ontvlechting" van de NIK is dat het op grond van het Statuut niet nodig is om de NIK in rijksregelgeving te regelen. Het doorlopen van de procedures voor rijksregelgeving met betrekking tot de NIK is belastend voor de Caribische landen van het Koninkrijk en voor Nederland tijdrovend. Dat is nog nijpender als het gaat om wijzigingen in verband met Europese regelgeving over identiteitskaarten, die aan strakke Europese implementatiedeadlines is verbonden.

2. Wat is het beoogde doel?

Het doel van deze twee ontwerpbesluiten is om de regels over de NIK uit het Paspoortbesluit en het Besluit paspoortgelden te halen en onder te brengen in een nieuw Besluit Nederlandse identiteitskaart.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Het betreft een juridisch-technische operatie. Voor het regelen van de NIK in andere regelgeving dan het Paspoortbesluit en het Besluit Paspoortgelden zijn twee besluiten nodig: één algemene maatregel van rijksbestuur om de regels uit de twee besluiten onder de Paspoortwet te halen (procedure rijksregelgeving), en één algemene maatregel van bestuur om ze in een nieuw Besluit Nederlandse identiteitskaart te plaatsen (procedure "gewone" wetgeving).

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

De bovenliggende wetsvoorstellen en dus ook de aanpassingen in het Paspoortbesluit en het Besluit paspoortgelden hebben slechts als doel om de regels over de NIK naar een eigen wet/besluit over te plaatsen, zonder inhoudelijke wijzigingen aan het aanvraag- en uitgifteproces van de NIK. Er zijn dus geen gevolgen voor burgers, bedrijven en professionals. Voor de overheid zullen er uitvoeringslasten en financiële gevolgen zijn, omdat bestaande (ICT-)systemen moeten worden aangepast, voor zover ze verwijzen naar het Paspoortbesluit of het Besluit paspoortgelden.

¹ Kamerstukken II 2025/25, 36643 (R2202) en 36644.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Zoals hierboven toegelicht is er slechts één optie; het wijzigen van het Paspoortbesluit en het Besluit Paspoortgelden en het introduceren van een nieuw Besluit Nederlandse identiteitskaart. Door deze overheveling van de regels over de NIK naar een 'gewone' algemene maatregel van bestuur hoeft voortaan niet meer de procedure voor rijksregelgeving te worden gevolgd voor regels over de NIK.